एकाइ ६ · हाम्रो पृथ्वी: समय, धरातल, हावापानी, वनस्पति र जलस्रोत

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३०

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ३०

१ मुख्य शब्द [३]

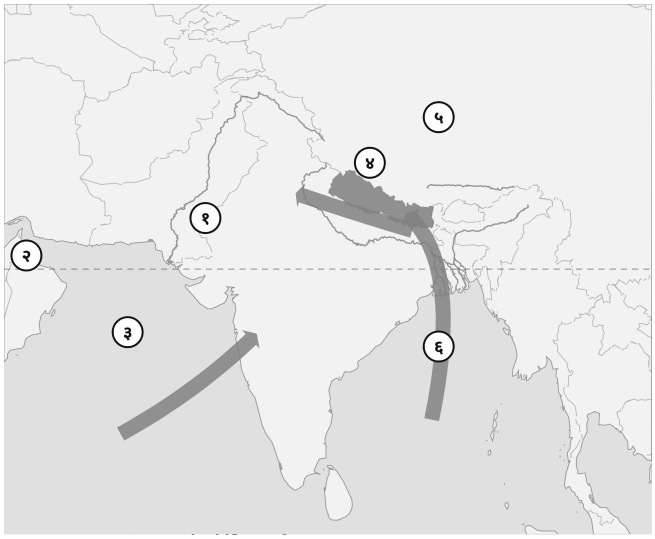
कोठामा दिइएका उपयुक्त शब्द छानी खाली ठाउँ भर्नुहोस्। कोठाका दुईओटा शब्द प्रयोग हुँदैनन्। प्रत्येक खाली ठाउँको ०.५ अङ्क छ।

अन्तर्राष्ट्रिय तिथिरेखा **चारकोसे झाडी** **प्रधान मध्याह्न रेखा** **प्रामाणिक समय** **भित्री मधेस** **वृष्टिछाया** **स्थानीय समय** **हिमरेखा**

ग्रिनविच हुँदै जाने ०° को देशान्तर रेखालाई _____ भनिन्छ। देशभरि एउटै मानिने समयलाई _____ भनिन्छ। सामान्यतः १८०° को देशान्तर रेखालाई _____ भनिन्छ। चुरे र महाभारत पर्वतका बिचमा पर्ने समथर उपत्यकालाई _____ भनिन्छ। भाबरमा फैलिएको घना जङ्गललाई _____ भनिन्छ। अग्लो हिमालले मनसुनी बादल छेक्दा त्यसको उत्तरतिर पानी कम पर्ने सुक्खा क्षेत्रलाई _____ क्षेत्र भनिन्छ।

२ चित्रको नामाङ्कन [३]

नक्सामा ग्रीष्मकालीन मनसुनी वायु नेपालतिर आउने बाटो देखाइएको छ। १ देखि ६ सम्मका अङ्क भएका ठाउँमा उपयुक्त नाम लेख्नुहोस्। यी नाम प्रयोग गर्नुहोस्: नेपाल, तिब्बतको पठार, बङ्गालको खाडी, अरब सागर, थार मरुभूमि र कर्कट रेखा। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

१. _____ **२.** _____

३. _____ **४.** _____

५. _____ **६.** _____

३ ठिक कि बेठिक? [२]

वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. पृथ्वी एक घण्टामा १५° घुम्छ, त्यसैले १° देशान्तरको फरकमा ४ मिनेटको फरक पर्छ। ☐

ii. नेपालको प्रामाणिक समय ८४° पूर्वी देशान्तरका आधारमा तोकिएको छ। ☐

iii. चुरे पर्वत नेपालको सबैभन्दा पुरानो पर्वत शृङ्खला हो। ☐

iv. पहिलो श्रेणीका नदीमा हिउँ पग्लेर बाह्रै महिना प्रशस्त पानी बग्छ। ☐

४ अति छोटो उत्तर [८]

तलका प्रश्नको अति छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. नेपाल कुन अक्षांशदेखि कुन अक्षांशसम्म फैलिएको छ? [१]

ख. हिमालय पर्वत बन्नुअघि अहिलेको नेपाल रहेको ठाउँमा कुन समुद्र थियो? [१]

ग. ८५° पूर्वी देशान्तर र ९०° पूर्वी देशान्तरमा पर्ने दुई ठाउँको स्थानीय समयमा कति फरक पर्छ? [१]

घ. समुद्री सतहबाट १०० मिटर उचाइको एउटा ठाउँमा तापक्रम ३०° सेल्सियस छ। प्रति १,००० मिटरमा ६.५° सेल्सियस घट्ने मानेर २,१०० मिटर उचाइको ठाउँको तापक्रम कति होला? [१]

ङ. नेपालको पहिलो जलविद्युत् केन्द्र कहाँ र कहिले बनेको थियो? [१]

च. नेपालको पहिलो आधुनिक सिँचाइ नहर कुन हो? [१]

छ. हिउँदमा डाँडाको कुन पाखो बढी तातो हुन्छ र किन? [१]

ज. लेकाली घाँसे भूमिमा पाइने कुनै दुई जडीबुटीको नाम लेख्नुहोस्। [१]

५ छोटो उत्तर [८]

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. स्थानीय समय र प्रामाणिक समयबिचका कुनै दुई भिन्नता लेख्नुहोस्। [२]

ख. भारतको ७५° पूर्वी देशान्तरमा पर्ने एउटा सहरमा मध्याह्न १२ बज्दा जापानको १३५° पूर्वी देशान्तरमा पर्ने सहरमा कति बज्छ? हिसाब देखाउनुहोस्। [२]

ग. नेपालको तराईलाई किन अन्नभण्डार भनिन्छ? दुई कारण लेख्नुहोस्। [२]

घ. नेपालमा खनिज उत्खनन हुन नसक्नाका कुनै दुई कारण लेख्नुहोस्। [२]

६ लामो उत्तर [४]

तलको प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

"मनसुनी वायु नेपालका लागि वरदान साबित भएको छ।" तथ्यका आधारमा पुष्टि गर्नुहोस्।

७ सोच्नुहोस् [२]

सोचेर उत्तर लेख्नुहोस्।

नेपालमा करिब ६,००० नदी छन् र वर्षमा २२५ अर्ब घनमिटर पानी बग्छ। तैपनि धेरै गाउँ र सहरमा खानेपानी र सिँचाइको अभाव छ। यस्तो किन भएको होला? एउटा समाधान पनि सुझाउनुहोस्।

८ क्रियाकलाप: उचाइअनुसार वनस्पति (अङ्क नदिइने)

पाठ पढेर तालिका भर्नुहोस्। पहिलो पङ्क्ति उदाहरणका लागि भरिएको छ।

वनस्पतिको प्रकार	उचाइ (मिटर)	मुख्य रुख वा बिरुवा	एउटा विशेषता
ऊष्ण सदाबहार वन	१,२०० सम्म	साल, सिसौ, खयर	अग्ला, घना रुख र कडा काठ
उपोष्ण पतझर वन			
कोणधारी वन			
लेकाली घाँसे भूमि			
टुन्ड्रा			